

TRH PRÁCE 2021
v krajském srovnání

ZÁKLADNÍ INFORMACE O VŠPS

I. Co je to VŠPS	4
II. Co lze získat z VŠPS	5
III. Jak se zjišťují data	6
IV. Co nelze získat z dat VŠPS	8
V. Jak pracovat s daty VŠPS	10
VI. Datové zdroje a publikace VŠPS	11

TRH PRÁCE V KRAJÍCH ČR

VII. Zaměstnanost	12
VIII. Nezaměstnanost	17
IX. Vzdělání	20
X. Šetření ad hoc modulů	22

I. CO JE TO VŠPS

Výběrové šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) provádí Český statistický úřad nepřetržitě od prosince roku 1992 na území celé ČR. Téměř 250 tazatelů osloví každé čtvrtletí kolem 50 tisíc respondentů. Cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce. Data jsou dále analyzována z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických.

Výběrové šetření pracovních sil (Labour Force Survey – LFS) probíhá ve všech členských zemích EU podle stejné metodiky řízené Eurostatem.

LFS je jen minimálně ovlivněno specifiky legislativy jednotlivých zemí, a výsledky jsou proto považovány za objektivní nástroj pro porovnávání situace na trhu práce mezi členskými zeměmi EU. Obsah se však stále vyvíjí a v této souvislosti se provádějí příslušné změny v národním dotazníku.

Cílem VŠPS je co nejpřesněji odhadnout výši zaměstnanosti v organizacích a firmách, včetně samostatné činnosti osob podnikajících podle živnostenského zákona a dalších právních norem.

Předmětem šetření jsou všechny osoby **obvykle bydlící v domácnostech šetřených bytů**, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Přítom není rozhodující, mají-li v bytě trvalý, dlouhodobý, přechodný nebo nehlášený pobyt.

Mohou naši tazatelé zazvonit i u Vašich dveří?

Ano, pokud se byt, ve kterém žijete, dostane do našeho výběru.

Velikost výběrového souboru je odvozena především z počtu obyvatel okresu a kraje s ohledem na reprezentativnost výběru.

Výběr bytů k šetření je uskutečňován ve dvou stupních:

- jednotkou výběru prvního stupně je sčítací obvod
- jednotkou výběru druhého stupně je byt

Nejdříve se vyberou sčítací obvody a poté se v rámci vybraných sčítacích obvodů vyberou konkrétní byty. Výběr na prvním stupni je prováděn metodou náhodného výběru s pravděpodobnostmi zahrnutí přímo úměrnými počtu trvale obydlených bytů ve sčítacích obvodech. To znamená, že čím má sčítací obvod více obydlených bytů, tím je větší pravděpodobnost, že bude vybrán.

II. CO LZE ZÍSKAT Z VŠPS

VŠPS umožňuje získat informace o velikosti a struktuře zaměstnaných a nezaměstnaných osob spolu s údaji o ekonomicky neaktivním obyvatelstvu v ČR z hlediska vývoje za posledních 29 let. Široký okruh otázek o sociální a demografické charakteristice respondentů a jejich domácností nabízí množství potřebných informací pro instituce, které je využívají v oblasti sociální a zaměstnanecké politiky. VŠPS dále doplňuje pravidelné údaje Ministerstva práce a sociálních věcí o vývoji na trhu práce a o realizaci aktivní politiky zaměstnanosti.

VŠPS poskytuje informace

- o osobách zaměstnaných, nezaměstnaných a ekonomicky neaktivních
- za celou ČR a jednotlivé kraje ČR
- od roku 1993
- měsíčně, čtvrtletně a ročně (průměry)

Zjišťuje se aktuální struktura zaměstnanosti podle

- pohlaví a věku
- kvalifikace
- odvětví
- charakteru zaměstnání respondentů

Dále jsou šetřeny údaje o

- délce odpracované doby
- rozsahu podzaměstnanosti
- souběhu zaměstnání
- mobility pracovních sil

Stejně tak se zjišťují informace o nezaměstnanosti, např.

- pohlaví, věk a vzdělání nezaměstnaných
- způsob a doba hledání zaměstnání
- údaje o posledním zaměstnání
- údaje o hledaném zaměstnání

VŠPS je jediným kontinuálním zdrojem dat o vzdělanostní struktuře obyvatel ČR.

Šetření se provádí v kalendářních čtvrtletích. Můžeme tak získat nejen údaje za jednotlivá čtvrtletí, ale i roční průměry. Odhady měř zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity jsou publikovány také za jednotlivé měsíce.

III. JAK SE ZJIŠTŮJÍ DATA

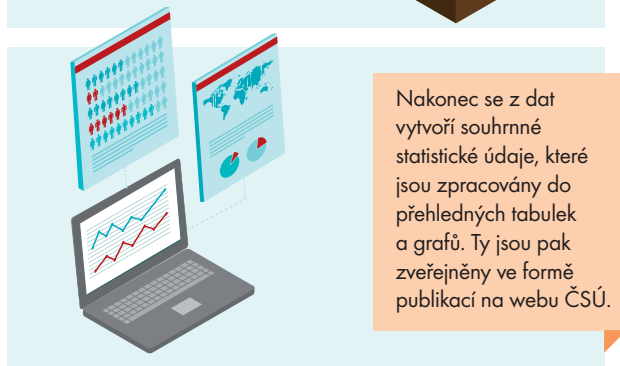
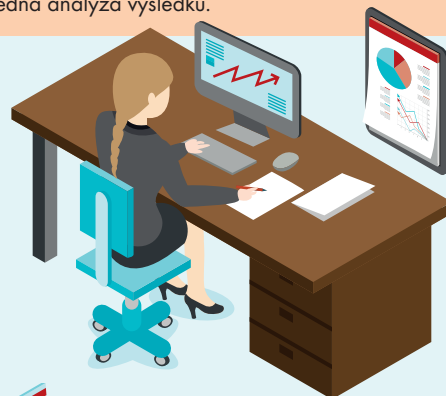
Takto se zjišťují např. příjmy, vydání a spotřeba domácností (Statistika rodinných účtů), životní podmínky domácností (šetření SILC) nebo zaměstnanost a nezaměstnanost (Výběrové šetření pracovních sil – VŠPS).

Výběr domácností, které budou osloveny, se provádí tak, že počítač náhodně vygeneruje adresy z databáze domů a bytů v ČR, které splňují jistá kritéria výběru (např. poměrné zastoupení měst a obcí, jejich velikost a lokalita).

Získaná data jsou následně doručena do ČSÚ. V příslušných odděleních ČSÚ pak probíhá jejich zpracování a kontrola, dopočty na celkovou populaci v ČR a následná analýza výsledků.

IV. CO NELZE ZÍSKAT Z DAT VŠPS

Podíl nezaměstnaných osob

V ČR je nezaměstnanost definována dvěma způsoby:

Úřady práce evidují počty dosažitelných uchazečů o zaměstnání, přičemž podmínky dosažitelnosti uchazeče definuje národní legislativa. Tyto údaje používá Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) jako podklad pro rozhodovací a legislativní kroky v oblasti domácího trhu práce. Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

VŠPS používá metodiku Mezinárodního úřadu práce (International Labour Organisation – ILO) a Eurostatu (statistický úřad EU). Nezaměstnaný je podle ní jen ten, kdo práci nemá, aktivně ji hledá a je schopen nastoupit do 14 dnů. Z počtu nezaměstnaných se počítá obecná míra nezaměstnanosti. Tyto počty a míry jsou vhodné především k mezinárodnímu srovnání.

Vojáci

Pro vojáky je charakteristické, že jejich relativně vysoký počet bydlí v hromadných ubytovacích zařízeních. Tato zařízení nejsou předmětem šetření VŠPS. Jejich počet je vhodné zjišťovat z administrativních zdrojů.

Pendleři

Pendlerem je osoba, která má obvyklé bydliště v ČR, ale pracuje na území jiného státu (nejčastěji v Německu, Rakousku, ale i ve Velké Británii či Irsku). Údaje z VŠPS o pendlerech jsou ale značně podhodnocené, protože je obtížné tyto osoby zastihnout v jejich domácnostech v ČR.

Skrytá zaměstnanost

Ačkoli je šetření VŠPS zcela anonymní, respondenti většinou neuvodou práci, která není ve shodě s pracovní legislativou platnou na území České republiky. Proto z VŠPS nelze vysledovat osoby pracující na černo.

Šetření VŠPS je zcela anonymní.

Cizinci

Data z VŠPS nelze využít k analýzám pracovní aktivity cizinců na území ČR. Hlavním důvodem je vymezení osob, které se mohou účastnit šetření, neboť VŠPS zahrnuje jen osoby obvykle bydlící v domácnostech šetřených bytů, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Tato definice tedy vylučuje osoby žijící v hromadných ubytovacích zařízeních. Přitom z jiných statistik můžeme odhadnout, že v ubytovnách žije relativně vysoký počet cizích státních příslušníků. Velký počet cizinců zde pobývá krátkodobě, či za prací pouze dojíždí z ostatních států (např. ze Slovenska). Dalším důvodem je jejich nižší ochota účastnit se šetření, například z důvodu jazykové bariéry.

Údaje o cizincích je jednoznačně lepší čerpat z administrativních zdrojů. MPSV eviduje počty pracujících cizinců v pozici zaměstnanců a Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) eviduje pracující cizince, kteří získali živnostenské oprávnění.

V. JAK PRACOVAT S DATY VŠPS

VŠPS je ze své podstaty výběrové šetření, a nešetří tedy celou populaci. Výsledné hodnoty jsou přepočteny na celou populaci ČR, to znamená, že nejsou dotazovány všechny osoby s obvyklým bydlištěm na území ČR.

Zjednodušeně to lze vysvětlit tak, že jedna osoba ve výběru reprezentuje mnoho dalších osob, pokud jsou stejného pohlaví, mají shodný věk a žijí ve stejném regionu. Výsledky lze vztáhnout na celou populaci nebo je použít jako nevážené. Nevážené výsledky zahrnují skutečně vyšetřené počet osob. To nám může pomoci rozhodnout, zda je dané třídění příliš podrobné či není.

Přesnost údajů klesá se snižující se velikostí vzorku. Roční průměry menší než 3000 osob se považují za údaje s nízkou spolehlivostí.

Pokud zajdeme do přílišného detailu, můžeme zjistit, že nám některá hodnota mezičtvrtletně až několikanásobně vzrostla, což je samozřejmě obrovský nárůst. Ve skutečnosti ovšem k žádnému růstu nemuselo dojít, pouze se nám do výběru oproti předchozímu čtvrtletí dostalo o několik osob více. Totéž platí i pro pokles, jak ukazuje příklad v rámečku.

Dle výsledků VŠPS by se dala zformulovat tato věta:

„V 1. čtvrtletí roku 2021 činil počet mužů ve věku 20–24 let s dosaženým středoškolským vzděláním bez maturity, kteří pracovali na částečný úvazek, 0,7 tis. osob, ale ve 2. čtvrtletí roku 2021 to bylo pouze 0,2 tis., což je trojnásobné snížení.“

Ve skutečnosti v prvním čtvrtletí byly ve výběru tři osoby a ve druhém čtvrtletí jedna. Takto definovaný ukazatel je zcela nesmyslný a nemůže poskytnout jakýkoliv relevantní výsledek.

Co jsou výběrové chyby a intervaly spolehlivosti?

S výběrovými šetřeními jsou spjaté tzv. výběrové chyby. Ty vznikají vztažením charakteristik výběrového souboru na celý základní soubor a lze je interpretovat pomocí intervalů spolehlivosti. Např. ve 4. čtvrtletí roku 2021 byla míra nezaměstnanosti 15 a víceletých osob v ČR 2,2 %. Při konstrukci 95% intervalu spolehlivosti leží skutečná hodnota odhadované míry nezaměstnanosti s 95% pravděpodobností mezi 2,0 % a 2,4 %. Více informací o intervalech spolehlivosti a metodice VŠPS naleznete na webových stránkách ČSÚ v záložce Statistiky > Zaměstnanost, nezaměstnanost > Metodické poznámky – Výběrové šetření pracovních sil:

https://www.czso.cz/csu/czso/zam_vsps

VI. DATOVÉ ZDROJE A PUBLIKACE VŠPS

Český statistický úřad – www.czso.cz

(Záložka Statistiky » Zaměstnanost, nezaměstnanost)

Analýzy

- Analýza VŠPS
- Postavení českého trhu práce v rámci EU (porovnání ČR s ostatními zeměmi EU, čtvrtletně)

Datové soubory

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje (definitivní)
- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry
- Trh práce v krajském srovnání
- Trh práce v ČR – časové řady (1993 až 2021)

Rychlé informace

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (předběžné výsledky, čtvrtletně)
- Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (měsíčně)

Prezentace z tiskových konferencí

DALŠÍ ZDROJE DAT O TRHU PRÁCE V ČR

ČSÚ – www.czso.cz (Záložka Statistiky > Mzdy a náklady práce)

- Mzdy a náklady práce

MPSV – <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

- Měsíční statistiky nezaměstnanosti
- Nabídka a poptávka na trhu práce
- Zaměstnávání cizích státních příslušníků

MPO – <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>

- Roční přehled podnikatelů a živností

VII. ZAMĚSTNANOST

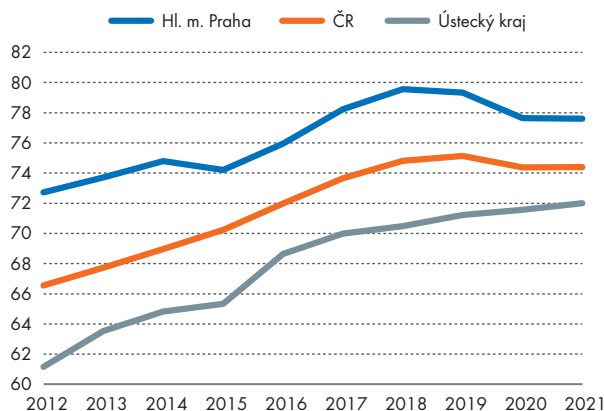
Česká republika je specifická výsádním postavením svého hlavního města v mnoha socioekonomických charakteristikách, včetně trhu práce. Praha (někdy spolu s Brnem) tak velmi ovlivňuje republikové průměry, např. díky nízké míře nezaměstnanosti nebo vysoké míře zaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti udává procento zaměstnaných osob z celkového počtu obyvatel.

Za posledních 10 let se míra zaměstnanosti osob ve věku 15–64 let v ČR zvýšila o 7,8 procentního bodu a zůstala na loňské hodnotě 74,4 %. Ke zvýšení míry zaměstnanosti došlo ve všech krajích. Nejlépe na tom byly v roce 2021 Hlavní město Praha (77,6 %) a Středočeský kraj (75,9 %). Nejnižší míru zaměstnanosti měl Karlovarský kraj, ve kterém dosáhla hodnoty 71,1 %. Nižší zaměstnanost měly také Moravskoslezský (71,4 %) a Ústecký kraj (72,0 %).

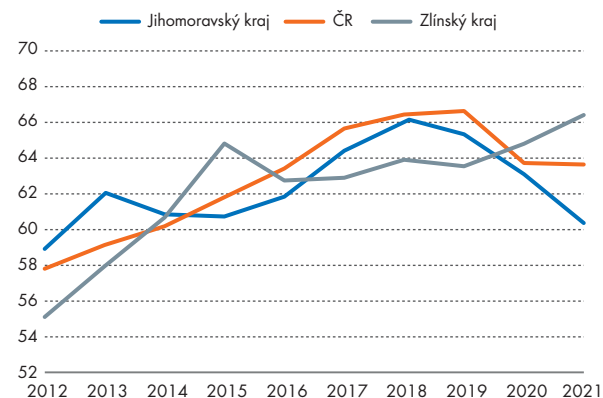
Nejvyšší zaměstnanosti vynikla Praha, naopak nejnižší zaměstnanost byla v Karlovarském kraji.

Míra zaměstnanosti osob ve věku 15–64 let v krajích s nejvyšším a nejnižším přírůstkem za posledních 10 let, v %

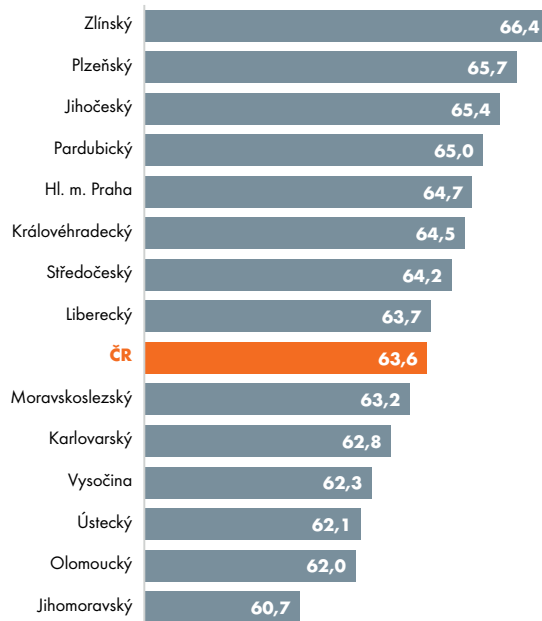
Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let v krajích s nejvyšším a nejnižším rozdílem v uplynulých 10 letech, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

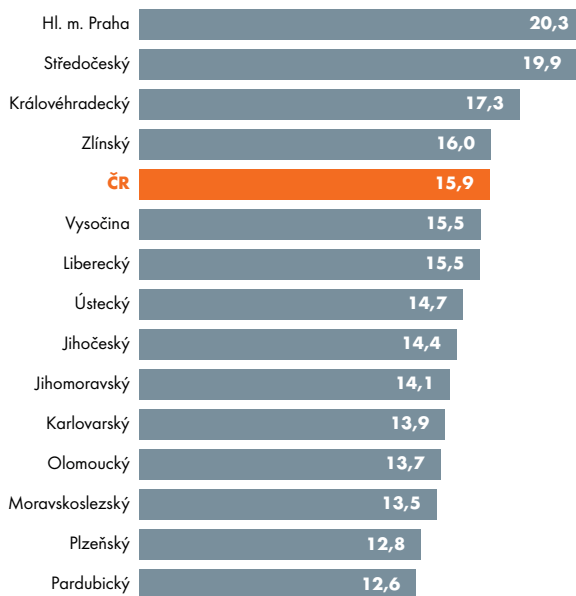
Míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Průměrná míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let se začala zvyšovat v roce 2013 a dále rostla do roku 2019, v roce 2020 se snížila na 63,7 % a v roce 2021 nabyla hodnoty 63,6 %. Nedosahovala tak vysokých hodnot jako celková míra zaměstnanosti osob v produktivním věku 15–64 let. Mladí lidé zůstávali déle ekonomicky neaktivní z důvodu zvyšování svého vzdělání. Také pořadí krajů bylo odlišné od celkové zaměstnanosti. Nejvyšší míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let byla v roce 2021 ve Zlínském kraji (66,4 %), nejnižší v Jihomoravském kraji (60,7 %).

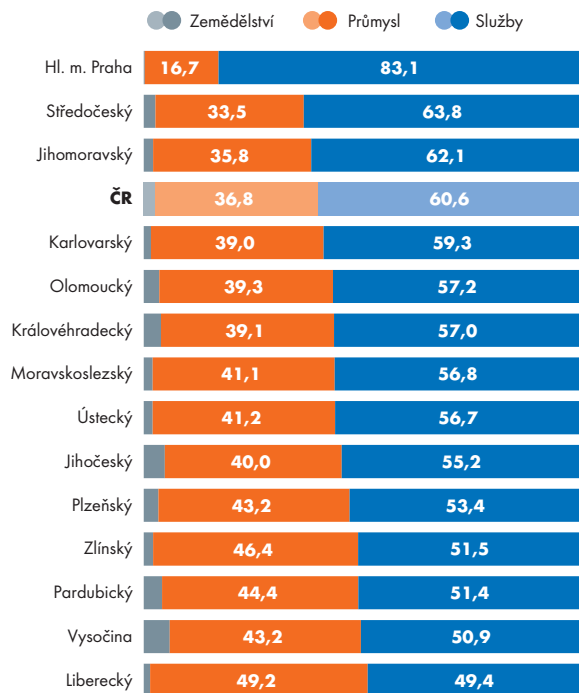
Podíl podnikatelů (vč. pomáhajících rodinných příslušníků) z celkového počtu zaměstnaných v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Podíl podnikatelů (včetně pomáhajících rodinných příslušníků) se v ČR za posledních 28 let zvýšil. Zatímco v roce 1993 podnikalo méně než 10,0 % zaměstnaných, v roce 2020 to bylo 16,9 %. V roce 2021 došlo ke snížení na 15,9 %. Nejvíce podnikali obyvatelé hlavního města Prahy (20,3 %) a Středočeského kraje (19,9 %), nejméně obyvatelé Pardubického (12,6 %) a Plzeňského kraje (12,8 %).

Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

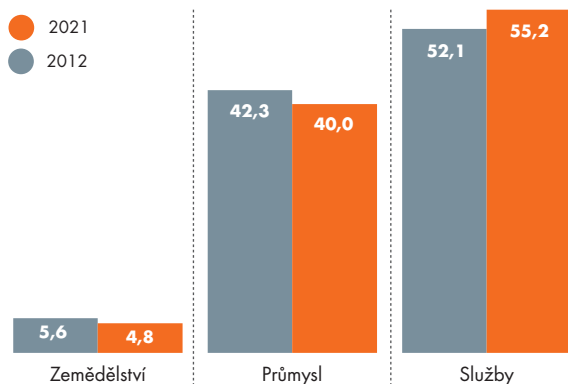
Vývoj celkové zaměstnanosti v ČR byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. V **primárním sektoru** národního hospodářství (**zemědělství, lesnictví a rybnářství**) je v současnosti zaměstnáno nejméně osob ze všech odvětví (v roce 2021 2,5 % zaměstnaných osob). Regiony s nejvyšším podílem zaměstnaných v zemědělství byly v roce 2021 Kraj Vysočina (5,9 %), Jihočeský kraj (4,8 %) a Pardubický kraj (4,2 %).

Počet zaměstnaných v **sekundárním sektoru (průmyslu a stavebnictví)** se v posledním desetiletí zvýšil v Libereckém, Plzeňském, Pardubickém a mírně i v Karlovarském kraji. V ostatních krajích došlo k poklesu. Nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto sektoru byl v roce 2021 v Libereckém (49,2 %) a ve Zlínském kraji (46,4 %). Nejmenší podíl pracujících v průmyslu a ve stavebnictví byl v hlavním městě Praze (16,7 %), poté ve Středočeském kraji (33,5 %). V roce 2021 pracovali v průmyslu a stavebnictví téměř 2 miliony osob.

Nejvíce osob pracovalo v ČR v **terciárním sektoru** (ve **službách**), podobně jako v ostatních zemích Evropy. Vliv Prahy na průměrnou hodnotu ČR je u tohoto ukazatele markantní. Kromě hlavního města se nad průměr ČR dostal už jen Středočeský a Jihomoravský kraj. Téměř ve všech krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v Libereckém kraji to bylo 49,4 %.

Změny v odvětvové struktuře zaměstnaných v ČR dokládá vývoj např. v Jihočeském kraji. V posledních 10 letech se zde snížil podíl zaměstnaných v primárním i sekundárním sektoru a na významu vzrostly služby. V Jihočeském kraji bylo v roce 2021 ve službách zaměstnáno 55,2 % zaměstnaných, v Praze to bylo 83,1 % zaměstnaných.

Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství v Jihočeském kraji v letech 2012 a 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

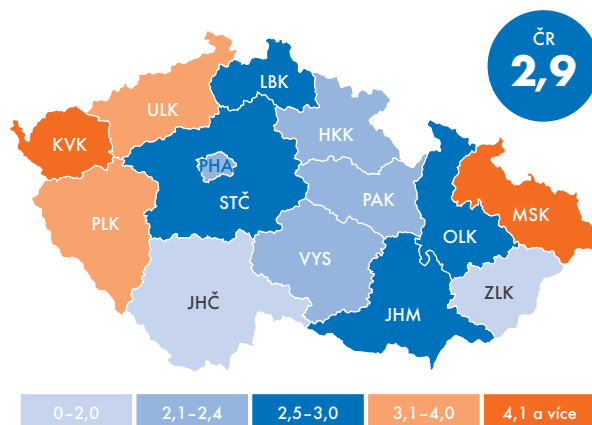
VIII. NEZAMĚŠTNANOST

V roce 2021 bylo v ČR 150,5 tisíce nezaměstnaných osob. Toto číslo je mnohonásobně menší než počet zaměstnaných. Pokud se na počty nezaměstnaných zaměříme z krajského pohledu, je třeba zvláště respektovat zásady práce s daty z výběrových šetření.

Za nezaměstnané se ve VŠPS považují osoby 15leté a starší, které splňují následující 3 podmínky Mezinárodní organizace práce:

- nebyly zaměstnané
- byly připraveny k nástupu do práce do 14 dnů
- v průběhu posledních 4 týdnů aktivně hledaly práci

Míra nezaměstnanosti 15–64letých osob v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

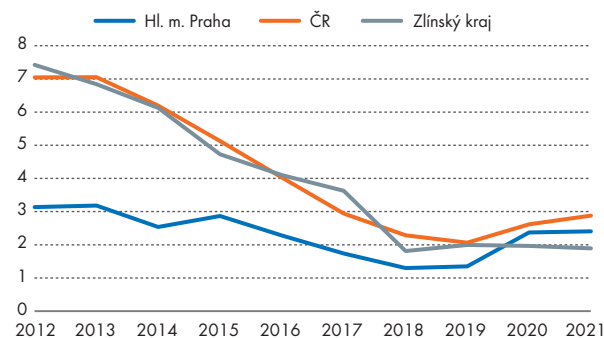
Míra nezaměstnanosti udává procento nezaměstnaných osob z pracovní síly, kterou tvoří nezaměstnaní a zaměstnaní.

Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–64 let v ČR v letech 2012–2013 činila 7,0 %. V dalších letech klesala až na hodnotu 2,1 % v roce 2019. V roce 2020 vzrostla na 2,6 % a v roce 2021 na 2,9 %. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazoval Karlovarský kraj (5,8 %) a nejnižší Jihočeský (1,8 %) a dále Zlínský kraj (1,9 %). K největšímu zvýšení míry nezaměstnanosti oproti předešlému roku došlo v Karlovarském kraji.

Míra nezaměstnanosti je jedním z ukazatelů, které velmi rychle reagují na ekonomický vývoj. Její hodnota se v ČR od roku 2014 snižovala a v souvislosti s příznivým ekonomickým vývojem dosáhla v roce 2019 svého minima. Při porovnání hodnot z let 2012 a 2021 došlo k největšímu zlepšení ve Zlínském kraji, míra nezaměstnanosti zde klesla o 5,5 procentního bodu. K nejmenší změně oproti roku 2012 došlo v hlavní město Praze. V mezinárodním srovnání byla míra nezaměstnanosti v ČR jedna z nejnižších.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2021 v Karlovarském kraji, nejnižší v Jihočeském kraji.

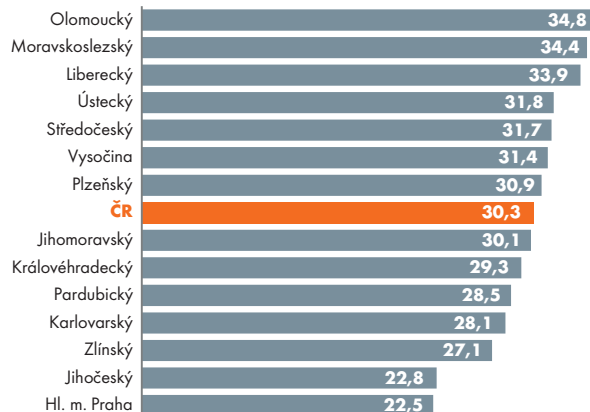
Vývoj míry nezaměstnanosti 15–64letých osob v krajích s největším a nejmenším zlepšením za uplynulých 10 let, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠP

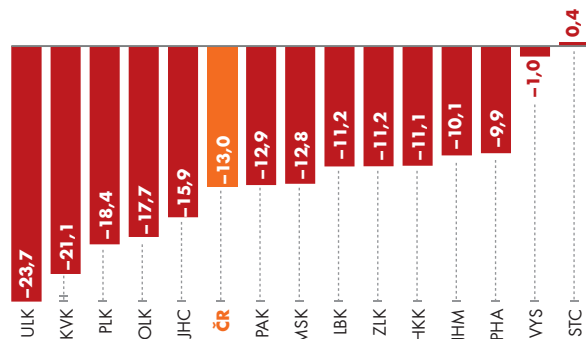
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠP

V roce 2021 bylo v ČR 45,6 tisíce dlouhodobě nezaměstnaných (bez práce 1 rok a déle), kteří tvořili 30,3 % všech nezaměstnaných. S problémem dlouhodobé nezaměstnanosti se potýkal Olomoucký, Moravskoslezský a Liberecký kraj. Procentuálně bylo nejméně dlouhodobě nezaměstnaných v Praze a v Jihočeském kraji. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných se mezi roky 2012 a 2021 zvýšil pouze ve Středočeském kraji.

Změna podílu dlouhodobě nezaměstnaných z nezaměstnaných v krajích ČR za uplynulých 10 let, v procentních bodech

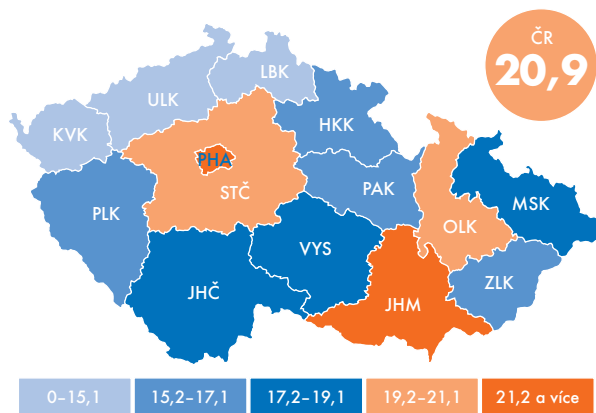

Zdroj: ČSÚ – VŠP

IX. VZDĚLÁNÍ

V České republice dlouhodobě převládá podíl středoškolsky vzdělaných (s maturitou nebo bez maturity). Během posledních deseti let vzrostl podíl vysokoškolsky vzdělaných z 15,7 % v roce 2012 na 20,9 % v roce 2021 a snížil se podíl osob, které dosáhly pouze základního vzdělání z 15,6 % v roce 2012 na 13,0 % v roce 2021.

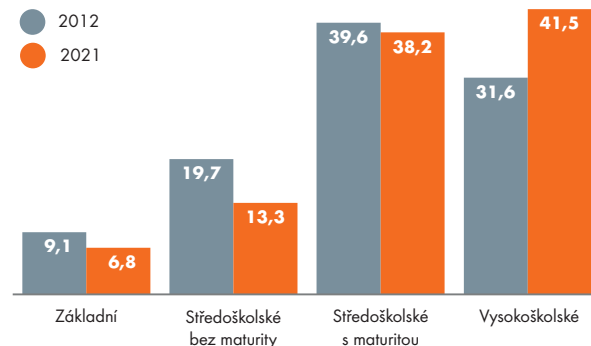
Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob z celkového počtu osob ve věku 15 a více let v krajích ČR, v roce 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejvzdělanější obyvatelstvo žilo v Praze. Vysokoškolské vzdělání zde mělo 41,5 % obyvatel a středoškolského vzdělání s maturitou dosáhlo 38,2 % osob starších 15 let. Na druhém místě figuroval Jihomoravský kraj s 24,0 % vysokoškoláků v roce 2021. Vzdělanostní strukturu tohoto regionu výrazně ovlivňuje město Brno. Nejvyšší podíl obyvatel pouze se základním vzděláním byl zjištěn v Ústeckém a dále v Karlovarském kraji. Podíl vysokoškoláků činil v Karlovarském kraji 10,9 % a v Ústeckém kraji 12,3 %.

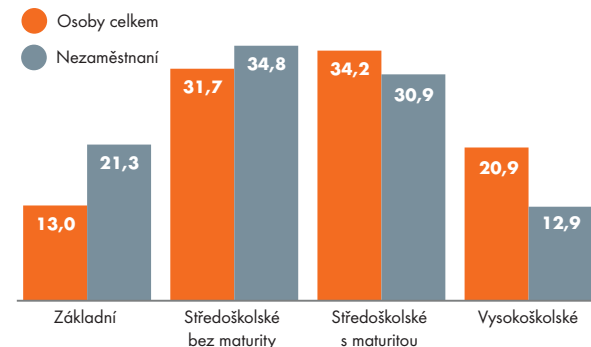
Obyvatelstvo Prahy ve věku 15 a více let dle nejvyššího dosaženého vzdělání v letech 2012 a 2021, v %

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Během posledních 10 let se změnila vzdělanostní struktura obyvatel všech krajů ČR. Mezi kraje s největšími rozdíly patřily Hlavní město Praha a Olomoucký kraj. Ve všech krajích se zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a snížily se podíly osob se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva ČR ve věku 15 a více let a osob nezaměstnaných v roce 2021, v %

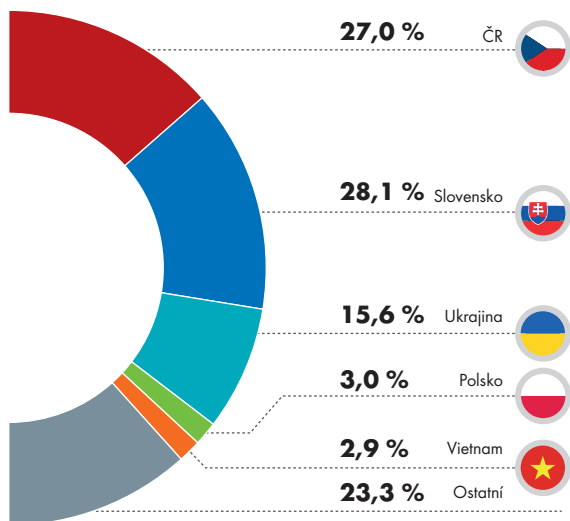
Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vzdělanostní strukturu lze z dotazníku VŠPS zjistit i podle ekonomického postavení osob. Z grafu výše vyplývá, že v roce 2021 vyšší nezaměstnanost postihovala osoby se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.

X. ŠETŘENÍ AD HOC MODULŮ

Šetření ad hoc modulů podle jednotlivých zadání pro daný rok patří k pravidelným zjišťováním v rámci VŠPS. Pro členské státy EU je povinné na základě příslušných nařízení EU a je hrazeno z grantu Eurostatu. Témata ad hoc modulů se v obdobné podobě opakují po pěti až deseti letech, čímž umožňují sledovat změny v delší časové řadě. V roce 2021 modul zjišťoval situaci migrantů a jejich nejbližších příbuzných na trhu práce. Cílovou skupinou byly osoby ve věku 15 až 74 let narozené mimo území České republiky.

Země, ve které migranti dosáhli nejvyšší ukončené vzdělání, v %

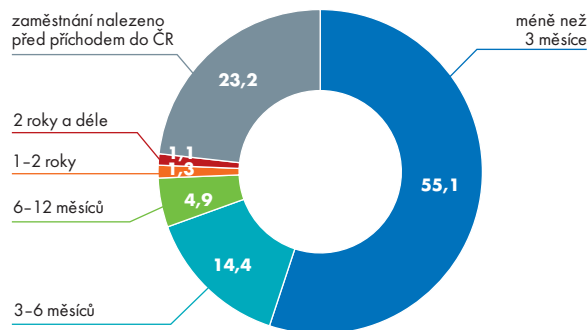

Zdroj: ČSÚ – AHM2021

První dvě otázky AHM 2021 zjišťovaly, zda respondent získal své nejvyšší dokončené vzdělání v ČR a jestliže ne, ve které zemi bylo nejvyšší úroveň vzdělání dosaženo. Pro účely šetření byly uvažovány současné státní hranice země, nikoliv státní hranice platné v době získání nejvyššího dokončeného vzdělání.

Bylo zjištěno, že 27,0 % respondentů získalo své nejvyšší dokončené vzdělání v ČR. 28,1 % respondentů získalo své nejvyšší dokončené vzdělání na Slovensku, 15,6 % na Ukrajině, 3,0 % v Polsku a 2,9 % ve Vietnamu.

Doba potřebná k nalezení prvního placeného zaměstnání v ČR, v %

Zdroj: ČSÚ – AHM2021

Cílem této otázky bylo zjistit, jak dlouho respondenti hledali po příjezdu do ČR první placené zaměstnání. Jednalo se o dobu mezi zahájením hledání práce a jejím nalezením.

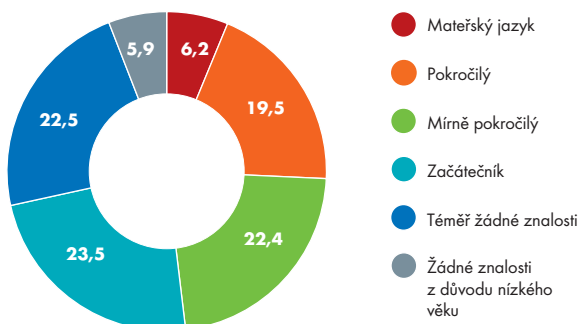
Více než polovina respondentů (55,1 %) našla v ČR zaměstnání do tří měsíců. 14,4 % respondentů hledalo zaměstnání od tří do šesti měsíců a 4,9 % respondentů se podařilo nalézt zaměstnání v rozmezí od šesti do dvanácti měsíců. Významná část dotázaných (23,2 %) uvedla, že zaměstnání našla již před svým příchodem do ČR.

Znalost českého jazyka

Další otázky zjišťovaly míru znalosti českého jazyka migrantů před příchodem do ČR a v době dotazování s cílem analyzovat vývoj jazykových znalostí v čase. Jednalo se o subjektivní posouzení respondentů. Otázky sloužily k posouzení úrovně mluveného projevu. V případě více migrací se posuzoval první pobyt v ČR.

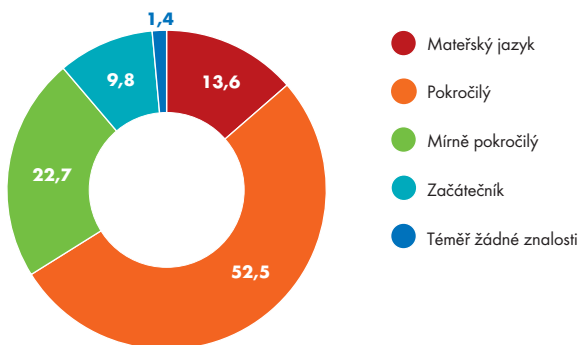
Znalost českého jazyka před příchodem do ČR, v %

Zdroj: ČSÚ – AHM2021

Nejvíce respondentů (23,5 %) uvedlo, že před příchodem do ČR mělo znalost českého jazyka na úrovni začátečníka. Téměř žádné znalosti uvedlo 22,5 % osob. Úroveň mírně pokročilý označilo 22,4 % a pokročilý 19,5 % respondentů.

Znalost českého jazyka v okamžiku dotazování, v %

Zdroj: ČSÚ – AHM2021

U otázky, jak dobře mluví česky v okamžiku dotazování, se více než polovina respondentů (52,5 %) označila za pokročilého uživatele českého jazyka. Mírně pokročilých bylo 22,7 %, za mateřský jazyk češtinu považovalo 13,6 % respondentů. Za začátečníka se označilo pouze 9,8 % dotázaných osob.